

PRZEWODNIK

INFORMUJĄCY O LOKALNIE DOSTĘPNYCH FORMACH
OPIEKI ZDROWOTNEJ, POMOCY SPOŁECZNEJ
I AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI
PSYCHICZNYMI W POWIECIE MIELECKIM

Opracowanie niniejszego przewodnika jest wypełnieniem obowiązków nałożonych na jednostki samorządu terytorialnego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030

2025

Wydawca: *Starostwo Powiatowe w Mielcu*

Opracowanie: *Wydział Edukacji, Zdrowia i Spraw Społecznych*

Wydanie: *I*

Szanowni Państwo,

Ochrona zdrowia stała się wyzwaniem dzisiejszych czasów, a zaburzenia zdrowia psychicznego są poważnym i narastającym problemem ludzkości.

Przekazujemy Państwu Przewodnik informujący o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Powiecie Mieleckim.

Niniejsze opracowanie zawiera bazę instytucji ochrony zdrowia, pomocy społecznej, aktywizacji zawodowej oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a także wykaz organizacji pozarządowych i innych podmiotów funkcjonujących na terenie Powiatu Mieleckiego, które udzielają świadczeń osobom z problemami zdrowia psychicznego, ich rodzinom i otoczeniu.

Ilość podmiotów i zakres świadczeń będzie wzrastać, o czym będę Państwa informował. Mielecki Szpital podjął działania w celu uruchomienia Centrum Zdrowia Psychicznego.

Niniejsza publikacja ma na celu ułatwienie znalezienia instytucji, które mogą udzielić tu i teraz wsparcia i pomocy w sytuacji wystąpienia kryzysu.

Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi kompleksowej, wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym jest bowiem jednym z zadań administracji samorządowej na szczeblu powiatowym oraz jednym z głównych celów Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030.

Starosta Powiatu Mieleckiego

Kazimierz Gacek

SPIS TREŚCI

I.	DOSTĘPNE FORMY OPIEKI ZDROWOTNEJ DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI W POLSCE.....	4
II.	DOSTĘPNE FORMY OPIEKI ZDROWOTNEJ DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI W POWIECIE MIELECKIM	6
III.	DOSTĘPNE FORMY POMOCY SPOŁECZNEJ DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI W POWIECIE MIELECKIM	9
1.	Miejskie/gminne ośrodki pomocy społecznej.....	9
2.	Środowiskowe domy samopomocy.....	10
3.	Dom Pomocy Społecznej.....	15
4.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	16
5.	Centrum Integracji Społecznej	17
6.	Punkt Interwencji Kryzysowej.....	18
7.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.....	19
8.	Domy dziennego pobytu	19
9.	Mieszkania treningowe	21
IV.	DOSTĘPNE FORMY AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI W POWIECIE MIELECKIM	22
1.	Powiatowy Urząd Pracy	22
2.	Zakłady pracy chronionej.....	23
3.	Zakłady aktywności zawodowej	23
4.	Warsztaty terapii zajęciowej.....	25
5.	Szkoły przysposabiające do pracy	25
V.	DOSTĘPNE FORMY POMOCY PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI W POWIECIE MIELECKIM.....	29
1.	Poradnie psychologiczno-pedagogiczne.....	29
2.	Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze.....	30
3.	Powiatowy Zespół Placówek Szkolno-Wychowawczych.....	32
VI.	ORGANIZACJE POZARZĄDOWE I INNE PODMIOTY DZIAŁAJĄCE NA RZECZ MIESZKAŃCÓW POWIATU MIELECKIEGO Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI.....	35
VII.	PUNKTY NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ I NIEODPŁATNEGO PORADNICTWA OBYWATELSKIEGO NA TERENIE POWIATU MIELECKIEGO ..	36
VIII.	TELEFONY ZAUFANIA I INFOLINIE OGÓLNOPOLSKIE ☎	38

I. DOSTĘPNE FORMY OPIEKI ZDROWOTNEJ DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI W POLSCE

Formy opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Polsce obejmują różnorodne podejścia, które mają na celu wspieranie osób z problemami psychicznymi w ich codziennym funkcjonowaniu, leczeniu oraz integracji ze społeczeństwem i rynkiem pracy. Najważniejsze formy pomocy to:

1. OPIEKA ZDROWOTNA

- **Szpitala psychiatryczne** – placówki, które zapewniają specjalistyczną opiekę medyczną, diagnostykę i leczenie osób z ciężkimi zaburzeniami psychicznymi.
- **Poradnie zdrowia psychicznego** – specjalistyczne placówki ambulatoryjne, gdzie osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą uzyskać pomoc w formie terapii, konsultacji psychiatrycznych i psychologicznych.
- **Opieka psychiatryczna i psychologiczna w ramach NFZ** – w Polsce osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą korzystać z usług psychiatrycznych, psychologicznych i terapeutycznych w ramach publicznej opieki zdrowotnej.
- **Centra zdrowia psychicznego** – kompleksowa pomoc w zakresie zdrowia psychicznego, obejmująca diagnozę, terapię, rehabilitację oraz pomoc społeczną.

2. POMOC SPOŁECZNA

- **Ośrodki wsparcia dziennego** – placówki oferujące pomoc w codziennym życiu, w tym terapię zajęciową, wsparcie psychiczne oraz integrację z grupą. Takie ośrodki mogą także oferować pomoc w rozwiązywaniu problemów mieszkaniowych i finansowych.
- **Domy pomocy społecznej (DPS)** – placówki zapewniające całodobową opiekę osobom z poważnymi zaburzeniami psychicznymi, które nie mogą funkcjonować samodzielnie.
- **Mieszkania treningowe, wspomagane** – forma wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, umożliwiającą im samodzielne życie w odpowiednich warunkach, z zapewnieniem wsparcia w zakresie terapii, opieki czy pomocy w codziennych czynnościach.
- **Zajęcia w świetlicach terapeutycznych** – placówki, które oferują programy terapeutyczne, zajęcia edukacyjne i integracyjne dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

3. AKTYWIZACJA ZAWODOWA

- **Zakłady pracy chronionej** – przedsiębiorstwa, które zatrudniają osoby z zaburzeniami psychicznymi i innymi niepełnosprawnościami, oferując im odpowiednie wsparcie w miejscu pracy, przystosowane stanowiska oraz pomoc w codziennych zadaniach zawodowych.

- **Warsztaty terapii zajęciowej (WTZ)** – placówki, które oferują programy mające na celu rehabilitację zawodową, rozwój umiejętności praktycznych oraz aktywizację osób z zaburzeniami psychicznymi, przygotowując ich do podjęcia pracy.
- **Programy aktywizacji zawodowej w ramach Ośrodków Rehabilitacyjnych** – kursy zawodowe, staże, doradztwo zawodowe i inne formy pomocy mające na celu wprowadzenie osób z zaburzeniami psychicznymi na rynek pracy.

4. PROGRAMY I USŁUGI WSPIERAJĄCE

- **Terapia i wsparcie psychoterapeutyczne** – szeroki wachlarz form psychoterapii, takich jak terapia poznawczo-behawioralna, psychoterapia grupowa, terapia zajęciowa, które wspierają osoby z zaburzeniami psychicznymi w rozwiązywaniu problemów emocjonalnych i społecznych.
- **Wsparcie rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi** – w ramach pomocy społecznej i zdrowotnej organizowane są także grupy wsparcia i programy edukacyjne dla rodzin, które pomagają w zrozumieniu problemów osoby chorej oraz w radzeniu sobie z nimi w codziennym życiu.

5. USŁUGI LOKALNE I ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Wiele organizacji pozarządowych, fundacji oraz stowarzyszeń oferuje różnorodne formy pomocy, od wsparcia psychologicznego, po programy aktywizacji zawodowej i integracji społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Takie organizacje mogą prowadzić:

- **grupy wsparcia,**
- **szkolenia zawodowe,**
- **pomoc w uzyskaniu zatrudnienia.**

6. EDUKACJA I INTEGRACJA

1. **Edukacja specjalna** – programy edukacyjne i zawodowe skierowane do osób z zaburzeniami psychicznymi w celu poprawy ich umiejętności społecznych i zawodowych.
2. **Programy integracji społecznej** – projekty mające na celu włączenie osób z zaburzeniami psychicznymi w życie społeczne i kulturalne.

Dzięki tym formom wsparcia osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą uzyskać pomoc w zakresie leczenia, rehabilitacji oraz integracji zawodowej i społecznej. Programy te są często realizowane przez współpracujące ze sobą instytucje publiczne oraz organizacje pozarządowe.

*Nikt nie jest w stanie
zrozumieć twojej burzy,
ale to Ty masz klucz do
własnego spokoju*

II. DOSTĘPNE FORMY OPIEKI ZDROWOTNEJ DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI W POWIECIE MIELECKIM

Formy opieki zdrowotnej dla osób z zaburzeniami psychicznymi obejmują różnorodne usługi i modele, które mają na celu wsparcie osób zmagających się z problemami psychicznymi, zapewniając im opiekę, leczenie, rehabilitację oraz integrację społeczną. Główne formy opieki zdrowotnej w tym zakresie to opieka ambulatoryjna:

- poradni psychiatrycznych: osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą korzystać z regularnych wizyt u psychiatry, który przeprowadza diagnozę, przepisuje leki, a także zaleca terapię.
- poradni psychologicznych i terapeutycznych, które udzielają wsparcia w zakresie terapii psychologicznej, takich jak terapia poznawczo-behawioralna, terapia psychodynamiczna czy innych form psychoterapii.

<i>placówka*</i>	<i>adres</i>	<i>zakres świadczeń</i>
<i>Centrum Zdrowia Psychicznego K. J. Kuzak Spółka Jawna Poradnia Zdrowia Psychicznego</i>	ul. Skłodowskiej-Curie 10 39-300 Mielec tel.: 17 78 00 594	Udzielanie świadczeń osobom z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania, obserwacja medyczna, ogólne badanie psychiatryczne, zapewnienie konsultacji specjalistycznych.
<i>Poradnie Dobry Czas Poradnia leczenia uzależnień</i>	ul. Sportowa 2 39-320 Przeclaw tel.: 885 422 244 e-mail: rejestracja@dobry-czas.com	Profesjonalna pomoc i wskazówki od psychologów, specjalistów terapii uzależnień.
<i>Euro-Medica Sp. z o.o. Poradnia psychologiczna dla dzieci i młodzieży</i>	ul. Pułaskiego 1 39-300 Mielec tel.: 519 059 242	Nieodpłatna pomoc psychologiczno-psychoterapeutyczna dla dzieci i młodzieży w ramach kontraktu z NFZ, bez skierowania.

*Niepubliczny Zakład Opieki
Zdrowotnej Ośrodek Profilaktyki
i Terapii Uzależnień*

*Poradnia Terapii Uzależnienia
od Alkoholu
i Współuzależnienia*

ul. Wolności 44
39-300 Mielec

tel.: 17 78 87 040

e-mail: www.uzaleznienia.mielec.pl

e-mail: osrodekuzaleznie@wp.pl

Usługi w zakresie: terapii uzależnienia od alkoholu, terapii uzależnienia od środków psychoaktywnych (narkotyki, nikotyna, leki, dopalacze), terapii uzależnień behawioralnych (hazard, internet), terapii zaburzeń spowodowanych życiem w związku z osobą uzależnioną (współuzależnienie, syndrom DDA, DDD), konsultacji i poradnictwa dotyczących uzależnień i zaburzeń z tym związanych, szkoleń i edukacji społecznej.

*Niepubliczny Zakład Opieki
Zdrowotnej Ośrodek Profilaktyki
i Terapii Uzależnień*

*Oddział Dzienny Terapii
Uzależnienia od Alkoholu*

ul. Wolności 44
39-300 Mielec

tel.: 17 78 87 040

e-mail: www.uzaleznienia.mielec.pl

e-mail: osrodekuzaleznie@wp.pl

Program terapeutyczny realizowany w oddziale obejmuje zakres podstawowego programu terapeutycznego dla osób uzależnionych od alkoholu.

*placówki posiadające kontrakt z NFZ, źródło: <https://gsl.nfz.gov.pl/GSL/>

*Na terenie Powiatu Mieleckiego działają
także prywatne gabinety psychiatryczne.*

*Prawdziwa siła polega na tym, by
stawić czoła trudnościom,
nie ukrywając ich przed sobą*

**ODDZIAŁY PSYCHIATRII
ZNAJDUJĄCE SIĘ
W OKOLICACH POWIATU
MIELECKIEGO:**

Centrum Medyczne w Łańcucie sp. z o.o.
**Kliniczny Oddział Psychiatrii
Dla Dzieci i Młodzieży**
*ul. Ignacego Paderewskiego 5, 37-100 Łańcut
tel.: 17 224 02 67*

Centrum Zdrowia Psychicznego w Nowej Dębie
ul. Marii Skłodowskiej-Curie 1A
39-460 Nowa Dęba
tel.: 888 289 431

Zespół Opieki Zdrowotnej w Dębicy
39-218 Straszęcin 295
tel.: 14 68 03 600

*Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki
Zdrowotnej im. prof. Antoniego Kepińskiego
w Jarosławiu*
ul. Kościuszki 18, 37-500 Jarosław
tel.: 16 62 14 611

*Uniwersytecki Szpital Kliniczny
im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie*
Klinika Psychiatrii Ogólnej
ul. Chopina 2, 35-055 Rzeszów
tel.: 17 86 66 241

*Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny
im. prof. Eugeniusza Brzezińskiego w Żurawicy*
ul. Różana 9, 37-710 Żurawica
tel.: 16 672 30 03

*Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia
od Alkoholu i Współuzależnienia w Stalowej Woli*
ul. Dąbrowskiego 7, 37-464 Stalowa Wola
tel.: 15 84 48 808

*Wojewódzki Szpital Podkarpacki
im. Jana Pawła II w Krośnie*
Oddział Terapii Uzależnienia Od Alkoholu
ul. Korczyńska 57, 38-400 Krosno
tel.: 13 437 87 60

Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy
ul. Spacerowa 5, 26-026 Morawica
tel.: 41 36 41 399

PAMIĘTAJ:

Jeśli potrzebujesz natychmiastowej pomocy, bo zagrożone jest Twoje lub czyjeś życie, możesz zadzwonić na numery: 999, 112 lub 997.

999 – to numer alarmowy pogotowia ratunkowego. Połączenie odbiera bezpośrednio dyspozytor medyczny.

112 – to jednolity numer alarmowy, który obowiązuje w całej Unii Europejskiej.

997 – to numer Policji

Nie wzywaj karetki do zachorowań i zdarzeń, które nie powodują nagłego zagrożenia zdrowia i życia.

III. DOSTĘPNE FORMY POMOCY SPOŁECZNEJ DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI W POWIECIE MIELECKIM

1. MIEJSKIE/GMINNE OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ

Ośrodki pomocy społecznej (OPS) to jednostki organizacyjne, wykonujące zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy.

Poradnictwo oraz pomoc rodzinom (również w zakresie opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień) realizowana jest w ramach działalności ośrodków pomocy społecznej. Ponadto przy OPS działają zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, których podstawowym zadaniem jest udzielanie rodzinom dotkniętych problemem alkoholowym pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

<i>placówka</i>	adres	zakres świadczeń
<i>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielcu</i>	ul. Łukasiewicza 1c 39-300 Mielec tel.: 17 787 56 00 e-mail: mops@mops.mielec.pl	Pomoc w postaci świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, w tym usług opiekuńczych, specjalistycznych w miejscu zamieszkania oraz informacja o rodzajach pomocy poza miejscem zamieszkania.
<i>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przecławiu</i>	ul. J. Kilińskiego 7 39-320 Przecław tel.: 17 227 67 45 e-mail: mopsprzeclaw@przeclaw.org	Świadczenia pieniężne, w tym w szczególności: zasiłki stałe, okresowe i celowe w ramach systemu pomocy społecznej, świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, dodatki o charakterze osłonowym.
<i>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowej</i>	39-305 Borowa 223 tel.: 17 58 153 55 e-mail: gopsborowa@borowa.pl	Świadczenia niepieniężne, w tym w szczególności: praca socjalna, usługi opiekuńcze i specjalistyczne, opieka wytchnieniowa, asysta dla osób niepełnosprawnych, przeciwdziałanie przemocy domowej.
<i>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerminie</i>	39-304 Czermin 140 tel. 17 250 63 45, -46, -47 e-mail: gopsczermin@post.pl	
<i>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gawłuszowicach</i>	39-307 Gawłuszowice 5a tel.: 17 250 64 30, -31, -32 e-mail: gopsgawluszowice@gawluszowice.pl	

<i>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielcu</i>	ul. Głowackiego 5 39-300 Mielec tel.: 17 717 52 50 e-mail: gopsmielec@gops.mielec.pl
<i>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomyślu Wielkim</i>	ul. Rynek 32 39-310 Radomyśl Wielki tel.: 14 681 14 22 e-mail: gops@gops.radomyslwielki.pl
<i>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszowie Narodowym</i>	39-332 Tuszów Narodowy 225 tel.: 17 774 37 20 e-mail: gmina@tuszownarodowy.pl
<i>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych</i>	39-308 Wadowice Górne 116 tel.: 14 666 98 30 e-mail: gops@wadowicegorne.pl
<i>Ośrodek Pomocy Społecznej w Padwi Narodowej</i>	ul. Ks. Jana Kica 8 39-340 Padew Narodowa tel.: 15 811 93 14 e-mail: ops@padewnarodowa.com.pl

2. ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY

Środowiskowe domy samopomocy są to placówki, które zapewniają wsparcie osobom z zaburzeniami psychicznymi w trybie dziennym. Mogą także prowadzić całodobowe miejsca okresowego pobytu. Ich funkcjonowanie realnie przeciwdziała umieszczeniu chorych w placówkach opieki całodobowej, a jednocześnie odciążane są rodziny poprzez uzyskanie wsparcia merytorycznego i pomocy w opiece nad chorym w jego środowisku rodzinnym. Środowiskowe domy samopomocy korzystnie wpływają na ograniczenie procesu marginalizacji i izolacji osób z zaburzeniami psychicznymi.

Środowiskowe domy samopomocy są ośrodkami wsparcia dla osób, które wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej.

Obszary, na których koncentruje się działalność środowiskowych domów samopomocy, obejmują:

- trening samoobsługi,
- trening czynności dnia codziennego,
- trening umiejętności społecznych i interpersonalnych,

- terapię zajęciową, w zależności od potrzeb, oczekiwań i zainteresowań,
- poradnictwo psychologiczne i socjalne (wsparcie w sytuacjach kryzysowych),
- psychoedukację.

<i>placówka</i>	adres	zakres świadczeń
<p><i>Środowiskowy Dom Samopomocy w Mielcu</i></p> <p><i>(działający przy Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Mielcu)</i></p>	<p>ul. Biernackiego 4a 39-300 Mielec</p> <p>tel.: 17 787 46 42, -41, -43;</p> <p>e-mail: sds_mielec@interia.pl</p> <p>strona: sds.mielec.pl</p>	<p>Pomoc dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi: osób przewlekle psychicznie chorych a także z niepełnosprawnością intelektualną w zakresie opieki dziennej – integracji, aktywizacji oraz wsparcia terapeutycznego, przygotowania do życia w społeczeństwie i funkcjonowania w środowisku.</p> <p>Dom świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi, zaradności życiowej i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Oferuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – udział w treningach umiejętności: interpersonalnych, praktycznych, spędzania wolnego czasu, terapii ruchowej, udział w spotkaniach towarzyskich, – poradnictwo psychologiczne, niezbędną opiekę, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych. <p>Prowadzi zajęcia w ramach terapii zajęciowej w pracowniach tematycznych: plastycznej, komputerowej, kulinarnej, muzykoterapii, technicznej.</p> <p>Codziennie zapewnia śniadanie i ciepły posiłek przygotowywany</p>

*Środowiskowy Dom
Samopomocy*

ul. Wojsławska 278
39-300 Mielec

Filia:

ul. Moniuszki 3

39-300 Mielec

tel.: 17 583 74 17

tel.: 17 583 97 16

e-mail: sds.mielec@psoni.org.pl

w ramach pracowni kulinarnej.

Świadczenie usług obejmujących w szczególności:

- treningi funkcjonowania w codziennym życiu, w tym: treningi dbałości o wygląd zewnętrzny, treningi nauki higieny, treningi kulinarne, treningi umiejętności praktycznych, treningi gospodarowania własnymi środkami finansowymi;
- treningi umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, w tym: kształtowania pozytywnych relacji uczestników z osobami bliskimi, sąsiadami, z innymi osobami w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej, w urzędach, w instytucjach kultury;
- treningi umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się, w przypadku osób z problemami w komunikacji werbalnej;
- treningi umiejętności spędzania czasu wolnego, w tym: rozwijania zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi, Internetem, udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych;
- poradnictwo psychologiczne;
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych;
- pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, w tym uzgadnianie

*Środowiskowy Dom
Samopomocy typu B*

Pień 41
39-310 Radomyśl Wielki
tel.: 14 68 17 406
e-mail: sdspien@onet.pl

i pilnowanie terminów wizyt u lekarzy, pomoc w zakupie leków, pomoc w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia;

- niezbędną opiekę;
- terapię ruchową, w tym: zajęcia sportowe, turystykę i rekreację;
- inne formy postępowania, przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia, w tym w warunkach pracy chronionej na przystosowanym stanowisku pracy.

- Środowiskowy Dom Samopomocy w Pniu jest placówką dziennego pobytu typu B i świadczy usługi dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (w tym z niepełnosprawnościami sprzężonymi) w stopniu znacznym i umiarkowanym, a także dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, jeżeli jednocześnie występują inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne.

Celem placówki są następujące działania na rzecz osób z niepełnosprawnością:

- nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności samodzielnego funkcjonowania,
- podniesienie poziomu zaradności życiowej,
- podniesienie sprawności psychofizycznej,
- przystosowanie do funkcjonowania społecznego w środowisku,

- zapobieganie wykluczeniu społecznemu,
- działania terapeutyczne i rehabilitacyjne służące nabywaniu i podtrzymywaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnej egzystencji.

Cel ten realizowany jest poprzez świadczenie usług w ramach indywidualnych oraz zespołowych treningów takich jak:

- trening funkcjonowania w codziennym życiu, a w tym:
 - ✓ trening dbałości o wygląd zewnętrzny,
 - ✓ trening nauki,
 - ✓ trening kulinarny,
 - ✓ trening umiejętności praktycznych,
 - ✓ trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi,
- trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, w tym:
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego,
- trening rozwijania zainteresowań.

W ramach treningu rozwijania zainteresowań działania będą realizowane w:

- ✓ pracowni plastyczno - rękodzielniczej,
- ✓ stolarsko - modelarskiej,
- ✓ multimedialnej,
- ✓ ceramicznej,
- ✓ ogrodniczej
- ✓ tkacko- krawieckiej

- poradnictwo psychologiczne
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych
- pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych.
- trening umiejętności społecznych
- trening umiejętności komunikacyjnych z wykorzystaniem alternatywnych metod komunikowania się.

Placówka zapewnia spożywanie gorącego posiłku podczas pobytu w placówce, przygotowywanego w ramach treningu kulinarnego.

Zapewnia również dowóz oraz opiekę podczas dowozu.

3. DOM POMOCY SPOŁECZNEJ

Dom pomocy społecznej (DPS) to jednostka, której zadaniem jest zapewnienie jego mieszkańcom całodobowej opieki oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych, opiekuńczych, wspomagających i edukacyjnych na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nich przebywających.

<i>placówka</i>	adres	zakres świadczeń
<i>Dom Pomocy Społecznej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Mielcu</i>	ul. Ks. Kard. Wyszyńskiego 16 39-300 Mielec tel.: 17 788 84 00 e-mail: sekretariat@dps.mielec.pl	Pomoc z zakresu opieki całodobowej (placówka świadczy usługi bytowe, wspomagające, opiekuńcze i edukacyjne).

4. POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje zadania powiatu dotyczące rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych. Celem tych działań jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych polegające na dofinansowaniu:

- 1) uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- 2) sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- 3) zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
- 4) likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- 5) rehabilitacji dzieci i młodzieży,
- 6) usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika.

W ramach zadań z zakresu rehabilitacji społecznej sprawowany jest również nadzór nad działalnością warsztatu terapii zajęciowej.

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych mogą być również zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym.

W ramach zadań z pomocy społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu zajmuje się kierowaniem do placówek jakimi są domy pomocy społecznej i środowiskowe domy samopomocy, sprawując jednocześnie nadzór nad placówkami wchodzącymi w struktury powiatu lub prowadzonymi na zlecenie powiatu.

Do zadań Centrum należy również prowadzenie specjalistycznego poradnictwa, organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przyznają pomoc pieniężną na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze, takie jak: domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

<i>placówka</i>	adres	zakres świadczeń
<i>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu</i>	ul. Żeromskiego 34 39-300 Mielec tel.: 17 78 00 470 e-mail: pcpr@powiat-mielecki.pl	Pomoc ze środków PFRON na dofinansowanie: zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, sprzętu rehabilitacyjnego, zakupu urządzeń lub wykonania usług z zakresu likwidacji barier architektonicznych, technicznych lub w komunikowaniu się, oraz do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych. Organizowanie pieczy zastępczej. Poradnictwo specjalistyczne i interwencja kryzysowa. Bezpłatne wypożyczenie sprzętu rehabilitacyjnego.

5.

CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Centrum Integracji Społecznej (CIS) to placówka realizująca integrację zawodową i społeczną przez kształtowanie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiąganie pozycji społecznych, nabywanie umiejętności zawodowych, naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem oraz uczenie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi.

<i>placówka</i>	adres	zakres świadczeń
<i>Klub Integracji Społecznej</i>	ul. Mickiewicza 13 39-300 Mielec tel.: 17 78 05 393 e-mail: mops.mchr.kis@mops.mielec.pl	Pomoc w zakresie aktywizacji zawodowej, rehabilitacji społecznej i zawodowej, rozwijania umiejętności społecznych, przygotowania do samodzielnego życia.

6. PUNKT INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

Punkt Interwencji Kryzysowej (PIK) udziela pomocy i wsparcia - zwłaszcza psychologicznego i prawnego - osobom, rodzinom i społecznościom znajdującym się w sytuacji kryzysu psychicznego spowodowanego, m.in.: przemocą domową, wypadkami, śmiercią bliskiej osoby i innymi trudnymi sytuacjami.

<i>placówka</i>	adres	zakres świadczeń
<i>Punkt Interwencji Kryzysowej</i>	ul. Żeromskiego 34 39-300 Mielec tel.: 17 78 00 505 e-mail: pik@pcpr.mielec.pl	Pomoc w stanach kryzysu psychicznego, pomoc psychologiczno-pedagogiczna, prawna i terapeutyczna.

W Punkcie Interwencji Kryzysowej działającym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu udzielana jest bezpłatna pomocy każdemu, kto przeżywa kryzys, w szczególności osobom które:

- doświadczają przemocy domowej,
- przeżywają problemy opiekuńczo-wychowawcze z dziećmi,
- potrzebują wsparcia psychologicznego, prawnego i pracy socjalnej,
- przeżywają trudności małżeńskie, rodzinne, w kontaktach z dziećmi,
- przeżywają żalobę po śmierci bliskich,
- czują się niezrozumiani przez rodziców,
- mają myśli samobójcze lub przeżyli próbę samobójczą,
- chcą porozmawiać o problemie niepełnosprawności,
- mają jakikolwiek inny kłopot i nie wiedzą, gdzie się udać.

Punkt Interwencji Kryzysowej może udzielić schronienia osobom w uzasadnionych przypadkach (m.in. ofiarom przemocy, w wyniku klęski żywiołowej lub zdarzenia losowego), aby zapewnić im bezpieczeństwo i umożliwić powrót do równowagi psychicznej.

7. POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności jest jednostką odpowiedzialną za wydawanie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności osobom, które się o to ubiegają.

<i>placówka</i>	<i>adres</i>	<i>zakres świadczeń</i>
<i>Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Mielcu</i>	ul. Żeromskiego 34 39-300 Mielec tel.: 17 78 00 470 e-mail: pzo@pcprmielec.pl	Orzekanie o niepełnosprawności osób, które nie ukończyły 16 roku życia, orzekanie o stopniu niepełnosprawności osób, które ukończyły 16 rok życia, wydawanie orzeczeń do ulg i uprawnień dla osób posiadających orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy, wydawanie legitymacji dokumentujących niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności, wydawanie kart parkingowych.

8. DOMY DZIENNEGO POBYTU

Dom dziennego pobytu to placówka, która oferuje pomoc i opiekę osobom starszym, chorym lub z niepełnosprawnościami w ciągu dnia, ale nie zapewnia noclegu. Celem takich ośrodków jest wsparcie osób wymagających opieki, umożliwiając im codzienne funkcjonowanie w społeczności, a jednocześnie odciążenie rodzin, które nie są w stanie zapewnić pełnej opieki przez całą dobę.

Główne usługi oferowane przez domy dziennego pobytu:

- 1. Opieka zdrowotna i rehabilitacja** – często placówki te mają wykwalifikowany personel medyczny, który może monitorować stan zdrowia podopiecznych, przeprowadzać rehabilitację, czy oferować porady zdrowotne.
- 2. Wsparcie psychologiczne i socjalne** – organizowane są różnorodne zajęcia, które mają na celu poprawę kondycji psychicznej i integrację społeczną osób starszych.

3. **Zajęcia rekreacyjne** – m.in. ćwiczenia fizyczne, zajęcia plastyczne, muzyczne, czy spotkania towarzyskie.
4. **Pomoc w codziennych czynnościach** – takie jak jedzenie, ubieranie się, higiena osobista.

Dom Dziennego Pobytu przeznaczony jest dla:

- **Osób starszych** nie wymagających całodobowej opieki, potrzebujących wsparcia w codziennym życiu.
- **Osób niepełnosprawnych**, które chcą uczestniczyć w zajęciach, które pomogą im w codziennej aktywności.
- **Osób z chorobami przewlekłymi**, które wymagają rehabilitacji lub stałej kontroli medycznej.

Korzyści:

- **Pomoc w utrzymaniu niezależności** – osoby korzystające z takich placówek mają możliwość dbać o swoje zdrowie i rozwój w komfortowych warunkach.
- **Wsparcie dla rodzin** – dom dziennego pobytu odciąża bliskich, którzy nie są w stanie zapewnić całodobowej opieki.

<i>placówka</i>	adres	zakres świadczeń
<i>Dom Dziennego Pobytu</i>	<ul style="list-style-type: none"> ul. Kocjana 15 39-300 Mielec ul. Sitki 5 39-300 Mielec tel.: 17 787 57 80 	<p>Przyczynia się do poprawy jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych, przeciwdziała uczuciu osamotnienia, izolacji społecznej, umożliwia spędzenie wolnego czasu wśród rówieśników, a jednocześnie daje możliwość wykazania się swoimi zdolnościami i umiejętnościami. Organizowane w ośrodku zajęcia są dostosowane do potrzeb seniorów. Zajęcia mają na celu podniesienie aktywności fizycznej i psychicznej seniorów. Do korzystania z usług Domu uprawnia decyzja Dyrektora MOPS na wniosek osoby zainteresowanej w oparciu o wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracownika socjalnego. Dom zapewnia swoim podopiecznym zaspakajanie potrzeb kulturalno-oświatowych, terapię</p>

zajęciową, terapię ruchową oraz wyżywienie osobom zakwalifikowanym do korzystania z tej formy pomocy.

9. MIESZKANIA TRENINGOWE

Mieszkania treningowe to specjalne mieszkania lub lokale wykorzystywane w celu wspierania osób w nauce samodzielnego życia i rozwoju umiejętności, które pozwolą im funkcjonować w dorosłym życiu. Często są to mieszkania przeznaczone dla osób w trudnej sytuacji życiowej, takich jak osoby z niepełnosprawnościami, młodzież opuszczająca domy dziecka, osoby z problemami społecznymi lub uzależnieniami. Mieszkania te oferują wsparcie oraz warunki do ćwiczenia umiejętności życiowych.

Cechy mieszkań treningowych:

Samodzielność – mieszkańcy uczą się samodzielności, zarządzania budżetem, dbania o czystość czy gotowania.

Wsparcie – osoby mieszkające w takich lokalach mogą liczyć na pomoc specjalistów, takich jak psychologzy, doradcy zawodowi, czy opiekunowie.

Bezpieczne środowisko – zapewnia to odpowiednie warunki do nauki samodzielności w kontrolowanym, ale realistycznym otoczeniu.

Przygotowanie do życia dorosłego – dla osób młodszych (np. opuszczających domy dziecka) mieszkania treningowe są miejscem, gdzie przygotowują się do pełnej niezależności.

Mieszkania treningowe mogą być częścią większych programów społecznych, które mają na celu wspieranie integracji osób w trudnej sytuacji w życie społeczne i zawodowe.

<i>placówka</i>	adres	zakres świadczeń
<i>Mieszkania treningowe</i>	ul. Mickiewicza 13 39-300 Mielec tel.: 17 780 53 93 e-mail: mops.mchr.kis@mops.mielec.pl	Mieszkania przeznaczone są dla osób pełnoletnich, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki.

IV. DOSTĘPNE FORMY AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI W POWIECIE MIELECKIM

1. POWIATOWY URZĄD PRACY

Powiatowy Urząd Pracy to instytucja zajmująca się badaniem i analizowaniem rynku pracy, udzielaniem informacji osobom bezrobotnym oraz pośrednictwem zawodowym dla osób poszukujących pracy.

Formy pomocy skierowane do bezrobotnych osób niepełnosprawnych - w tym osób z zaburzeniami psychicznymi, obejmują inicjowanie, organizowanie i finansowanie usług i instrumentów rynku pracy w postaci: poradnictwa zawodowego; pośrednictwa pracy; organizacji staży; organizacji szkoleń; prac interwencyjnych; przygotowania zawodowego dorosłych; badań lekarskich i psychologicznych mających na celu stwierdzenie zdolności do wykonywania pracy, uczestnictwa w szkoleniu, przygotowaniu zawodowym, stażu bądź wykonywaniu prac społecznie użytecznych lub określenie predyspozycji psychofizycznych wymaganych do wykonywania zawodu.

<i>placówka</i>	<i>adres</i>	<i>zakres świadczeń</i>
<i>Powiatowy Urząd Pracy w Mielcu</i>	ul. Chopina 16a 39-300 Mielec tel.: 17 788 00 50 e-mail: sekretariat@pup.mielec.pl	Pomoc w zakresie aktywizacji zawodowej, rehabilitacji społecznej i zawodowej, rozwijania umiejętności i przygotowania do życia w środowisku społecznym, Wspólnie z doradcą klienta przygotowanie Indywidualnego Planu Działania. Pomoc doradcy zawodowego w planowaniu rozwoju zawodowego. Pomoc w poszukiwaniu pracy w ramach pośrednictwa pracy. Możliwość zdobycia nowych lub uzupełnienia kwalifikacji zawodowych w ramach szkoleń oraz studiów podyplomowych. Wsparcie w podjęciu aktywności

zawodowej w ramach:

- prac interwencyjnych,
- wyposażenia stanowiska pracy,
- staży zawodowych,
- uzyskania środków na podjęcie działalności gospodarczej,
- otrzymania bonu na zasiedlenie.

2. ZAKŁADY PRACY CHRONIONEJ

Zakład pracy chronionej to instytucja przystosowana do zatrudniania osób niepełnosprawnych oraz służąca zwiększaniu aktywności zawodowej tych osób. Warunki pracy w tych zakładach są dostosowane do stopnia i rodzaju niepełnosprawności zatrudnionych w nim osób.

<i>placówka</i>	<i>adres</i>	<i>zakres świadczeń</i>
<i>Przedsiębiorstwo POLGRAF Sp. z o.o.</i>	ul. Wojska Polskiego 3 39-300 Mielec	Miejsce stwarza warunki do zatrudniania osób niepełnosprawnych, zwłaszcza o znacznie ograniczonej zdolności do pracy.
<i>Polsko - Koreańskie Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowe „JOONGPOL” Sp. z o.o.</i>	ul. Wojska Polskiego 3 39-300 Mielec	
<i>ANDREX-DĄBROWSKI Spółka Jawna</i>	Brzyście 35 39-307 Gawłuszowice	

Źródło: gov.pl (stan na 04.09.2024 r.)

3. ZAKŁADY AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ

Zakłady Aktywności Zawodowej (ZAZ) to instytucje stworzone w celu wspierania osób z niepełnosprawnościami w integracji ze światem pracy. Są to jednostki organizacyjne, które prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, oferując im możliwość

zatrudnienia w różnych branżach. Cele Zakładów Aktywności Zawodowej:

1. Zatrudnienie osób niepełnosprawnych – głównym celem ZAZ jest zapewnienie zatrudnienia w warunkach przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Celem jest zarówno integracja zawodowa, jak i społeczna.
2. Rozwój zawodowy – ZAZ oferują możliwość zdobywania nowych umiejętności, podnoszenia kwalifikacji i rozwoju zawodowego poprzez różnorodne formy pracy oraz szkolenia.
3. Współpraca z otoczeniem społecznym i gospodarczym – Zakłady Aktywności Zawodowej współpracują z firmami i organizacjami, aby tworzyć miejsca pracy dla osób z niepełnosprawnościami oraz promować integrację zawodową w szerszym kontekście społecznym.
4. Wsparcie dla pracowników – osoby zatrudnione w ZAZ mogą liczyć na specjalistyczne wsparcie, takie jak doradztwo zawodowe, pomoc psychologiczną, czy inne formy wsparcia dostosowane do ich indywidualnych potrzeb.

ZAZ mogą działać w różnych branżach, takich jak produkcja, usługi, handel czy inne sektory, dostosowane do możliwości osób zatrudnionych.

<i>placówka</i>	adres	zakres świadczeń
<i>Gminny Zakład Aktywności Zawodowej w Maliniu</i>	Malinie 214 39-331 Chorzelów tel.: 17 774 37 56 e-mail: drukarnia@gzaz.pl	Rehabilitacja zawodowa i społeczna; przygotowanie do życia w otwartym środowisku; pomoc w realizacji pełnego, niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia na miarę indywidualnych możliwości. Wsparcie psychologiczne. Rehabilitacja ruchowa.

*Cisza nie zawsze
oznacza spokój.
Czasem jest to krzyk,
który czeka na
wysłuchanie*

4. WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Warsztaty terapii zajęciowej (WTZ) są wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Celem działalności placówki jest pomoc w osiągnięciu przez osoby niepełnosprawne umiejętności wykonywania czynności życiowych dnia codziennego, zaradności osobistej, sprawności psychofizycznej oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych.

<i>placówka</i>	<i>adres</i>	<i>zakres świadczeń</i>
<i>Warsztaty Terapii Zajęciowej</i>	ul. Kocjana 15 39-300 Mielec ul. Pogodna 2 39-300 Mielec ul. Sitki 5 39-300 Mielec tel.: 17 787 57 90 e-mail: wtz-mielec@pro.onet.pl	Pomoc w zakresie aktywizacji zawodowej, rehabilitacji społecznej i zawodowej, rozwijania umiejętności i przygotowania do życia w środowisku społecznym.

5. SZKOŁY PRZYSPOSABIAJĄCE DO PRACY

Szkoły przysposabiające do pracy to placówki edukacyjne, które oferują specjalistyczne programy nauczania i kształcenia dla uczniów z niepełnosprawnościami intelektualnymi lub innymi trudnościami w nauce, które utrudniają im funkcjonowanie w masowych szkołach ogólnokształcących. Głównym celem tych szkół jest przygotowanie uczniów do samodzielnego życia oraz do podjęcia pracy zawodowej, zgodnie z ich możliwościami i predyspozycjami.

<i>placówka</i>	<i>adres</i>	<i>zakres świadczeń</i>
<i>Niepubliczna Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy</i>	<p>Pień 41 39-310 Radomyśl Wielki tel.: 14 681 74 06 e-mail: sdspien@onet.pl e-mail: spdppien@o2.pl</p>	<p>Pomoc w zakresie aktywizacji zawodowej.</p>
<i>Szkoła branżowa I stopnia</i>	<p>ul. Królowej Jadwigi 1 39 - 300 Mielec tel.: 17 586 29 16 tel.: 17 788 65 46 e-mail: sekretariat@pzpsw.mielec.pl e-mail: dyrektor@pzpsw.mielec.pl</p>	<p>W szkole branżowej I stopnia uczy się młodzież z lekką niepełnosprawnością intelektualną, autyzmem lub niepełnosprawnością ruchową.</p> <p>Kształcenie prowadzi w oparciu o podstawę programową szkół ogólnodostępnych w następujących zawodach: kucharz, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, pracownik pomocniczy obsługi hotelowej, pracownik pomocniczy w gastronomii.</p> <p>Zajęcia edukacyjne odbywają się w pracowniach przedmiotowych w szkole. Natomiast zajęcia praktyczne realizowane są w pracowniach szkolnych, kuchni szkolnej, a także w pracowniach w części internatu/bursy.</p> <p>Absolwenci uzyskują pełne kwalifikacje zawodowe na podstawie egzaminu przeprowadzanego przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Krakowie.</p>
<i>Szkoła przysposabiająca do pracy</i>	<p>ul. Królowej Jadwigi 1 39 - 300 Mielec tel.: 17 586 29 16 tel.: 17 788 65 46 e-mail: sekretariat@pzpsw.mielec.pl e-mail: dyrektor@pzpsw.mielec.pl</p>	<p>Szkoła przeznaczona jest dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną, autyzmem, którzy ukończyli naukę w szkole podstawowej. Celem edukacji w szkole przysposabiającej do pracy jest wszechstronny rozwój uczniów na miarę indywidualnych</p>

możliwości oraz przygotowanie do codziennego życia tak, aby byli zaradni, umieli sterować własnym zachowaniem, by mogli uczestniczyć w życiu społecznym.

Nauka w szkole trwa 3 lata, ale istnieje możliwość wydłużenia etapu nauczania o jeden rok. Klasy liczą od 6 do 8 uczniów. Nauka opiera się na opracowanych indywidualnie dla każdego ucznia, programach edukacyjno-terapeutycznych, a ocenianie postępów uczniów ma charakter opisowy.

Edukacja w Szkole Przysposabiającej do Pracy obejmuje: funkcjonowanie osobiste i społeczne – są to zajęcia, na których uczniowie doskonalią wiadomości zdobyte na wcześniejszych etapach edukacyjnych w zakresie czytania, pisania, elementarnych pojęć matematycznych, podstawowej wiedzy z zakresu środowiska społeczno-przyrodniczego, a także nabywają umiejętności przydatne w dorosłym życiu, np. korzystania z instytucji użyteczności publicznej, posługiwania się pieniędzmi, pełnienia różnych ról społecznych, zajęcia kształtujące kreatywność, zajęcia rozwijające komunikację, wychowanie fizyczne, religia.

Rewalidację indywidualną (ogólnorozwojową, korekcyjną itp.) - ustalaną dla każdego ucznia na podstawie zaleceń orzeczenia oraz oceny poziomu funkcjonowania, zajęcia te wspomagają rozwój uczniów, usprawniają zaburzone funkcje, rozwijają swoje zainteresowania.

Przysposobienie do pracy

w ramach tego przedmiotu uczniowie są przygotowywani do nabycia umiejętności praktycznych i wykonywania czynności pracy wynikających z następujących dziedzin: kulinaria i gospodarstwo domowe; prace ogrodnicze; prace biurowe; prace ślusarsko - stolarskie; elementy haftu i szycia rękodzieło/ozdobne.

W celu zwiększenia atrakcyjności procesu edukacyjnego i pogłębienia umiejętności społecznych uczniów organizowane są różnorodne wycieczki dydaktyczne, wystawy, konkursy itp.

Czasami najtrudniejszym krokiem jest przyznanie się do tego, że potrzebujesz pomocy

V. DOSTĘPNE FORMY POMOCY PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI W POWIECIE MIELECKIM

1. PORADNIE PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNE

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (PPP) udziela dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym logopedycznej, a także pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu. Poradnia wspiera również rodziców i nauczycieli w sprawach związanych z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży.

Zadania realizowane są m.in. poprzez diagnozę, konsultacje, terapię, psychoedukację, doradztwo, mediacje, interwencje wśród uczniów oraz działalność profilaktyczną i informacyjną. Poradnia udziela pomocy dzieciom od urodzenia do rozpoczęcia obowiązku szkolnego, zamieszkującym na terenie powiatu mieleckiego oraz wychowankom placówek oświatowych powiatu mieleckiego niezależnie od miejsca zamieszkania. Korzystanie z pomocy jest dobrowolne i bezpłatne. Odbywa się wyłącznie na wniosek rodzica dziecka bądź pełnoletniego ucznia.

<i>placówka</i>	adres	zakres świadczeń
<i>Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna</i>	ul. Sękowskiego 2B 39-300 Mielec tel.: 17 788 49 78 e-mail: sekretariat@pup.mielec.pl	Wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, podnoszenie efektywności ich uczenia się, terapia zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych, pomoc w nabywaniu i rozwijaniu przez dzieci i młodzież umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów oraz umiejętności z zakresu komunikacji społecznej, pomoc uczniom w dokonywaniu wyboru kierunku kształcenia, zawodu i planowaniu kariery zawodowej, pomoc nauczycielom i rodzicom w diagnozowaniu i rozwijaniu potencjalnych możliwości i mocnych stron uczniów, prowadzeniem edukacji

		prozdrowotnej wśród uczniów, rodziców i nauczycieli, wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny i szkoły, profilaktyka uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, udzielaniem pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyk, opiniowanie, orzecznictwo.
<i>Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Zuzia w Mielcu</i>	ul. Legionów 33 39-300 Mielec tel.: 533 400 757 e-mail: mielec@poradniazuzia.pl e-mail: rejestracja@poradniazuzia.pl	
<i>Niepubliczna Specjalistyczna Poradnia Wczesnego Wspomagania Rozwoju</i>	ul. Wojsławska 278 39-300 Mielec tel.: 17 586 35 22 e-mail: owi.mielec@psouu.org.pl	Specjalistyczna pomoc w ramach wczesnego wspomagania rozwoju. Zajęcia realizowane są z dzieckiem i jego rodziną od chwili wykrycia niepełnosprawności do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej.

2. OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE

Ośrodki Rewalidacyjno-Wychowawcze to placówki, które zajmują się kompleksową pomocą dzieciom i młodzieży z różnymi niepełnosprawnościami lub trudnościami w rozwoju. Celem ośrodków jest wspieranie rozwoju osób z ograniczeniami intelektualnymi, sensorycznymi, ruchowymi lub emocjonalnymi, poprzez odpowiednią terapię, wychowanie oraz naukę, dostosowaną do indywidualnych potrzeb i możliwości tych osób.

Główne zadania ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych:

1. **Rewalidacja:** ośrodki oferują specjalistyczne programy terapeutyczne, które pomagają dzieciom i młodzieży w rozwijaniu umiejętności i zdolności, które zostały ograniczone lub utrudnione przez ich niepełnosprawność.
2. **Wychowanie:** ośrodki pełnią również funkcję wychowawczą, pomagając w kształtowaniu postaw społecznych, emocjonalnych i moralnych, wprowadzając do codziennego życia dzieci odpowiednie nawyki, umiejętności samodzielnego funkcjonowania i integracji społecznej.

3. **Edukacja:** ośrodki te zapewniają dzieciom i młodzieży odpowiednią edukację dostosowaną do ich możliwości intelektualnych. Program nauczania jest indywidualizowany, co oznacza, że metody nauczania, tempo oraz forma pracy są dopasowane do potrzeb konkretnego ucznia.
4. **Rehabilitacja:** w ramach ośrodków prowadzone są różne formy rehabilitacji fizycznej, logopedycznej, psychologicznej, pedagogicznej oraz sensorycznej, które pomagają uczestnikom w poprawie funkcji życiowych.

Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze mogą być prowadzone przez różne organizacje, w tym szkoły publiczne, organizacje pozarządowe i placówki prowadzone przez samorządy. Każdy ośrodek posiada swoje specjalizacje i programy, które są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa dotyczącymi edukacji dzieci z niepełnosprawnościami.

W takich placówkach pracują specjaliści, tacy jak pedagodzy specjaliści, psycholodzy, logopedzi, rehabilitanci, którzy pomagają w codziennej pracy z dziećmi i młodzieżą, wspierając ich rozwój i integrację ze społeczeństwem.

<i>placówka</i>	adres	zakres świadczeń
<i>Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy</i>	ul. Wojsławska 278 39-300 Mielec <u>Oddział:</u> ul. Moniuszki 3 39-300 Mielec <u>Oddział:</u> Wola Pławska 36 39-305 Borowa tel.: 17 586 35 22 e-mail: owi.mielec@psouu.org.pl e-mail: orew.mielec@psouu.org.pl	Ośrodek zapewnia: <ul style="list-style-type: none"> – bezpłatny udział w zajęciach, – edukację, opiekę i wychowanie, – kompleksową terapię i rehabilitację, – indywidualne podejście do każdego dziecka, – pracę w małych grupach, – różnorodne metody, – integrację społeczną, – wykwalifikowaną kadre, – specjalistyczny sprzęt i pomoce, – ogród sensoryczny i plac zabaw, – przyjazną atmosferę
<i>Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy</i>	Pień 41 39-310 Radomyśl Wielki tel.: 14 681 74 08 e-mail: orwpien@o2.pl	

3. POWIATOWY ZESPÓŁ PLACÓWEK SZKOLNO-WYCHOWAWCZYCH

Powiatowy Zespół Placówek Szkolno-Wychowawczych udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej, rehabilitacyjnej oraz terapeutycznej dzieciom od urodzenia do momentu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, oraz ich rodzicom, w ramach Wczesnego Wspomagania Rozwoju oraz Rządowego Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”. Pomoc udzielana jest na wniosek rodzica lub prawnego opiekuna, który wcześniej uzyskał opinię o potrzebie wczesnego wspomagania wydaną przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną.

W ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej i terapeutycznej wsparcie uzyskują również uczniowie Powiatowego Zespołu Placówek Szkolno-Wychowawczych, kształcący się w przedszkolu, szkole podstawowej, oddziałach przysposabiających do pracy, branżowej szkoły I stopnia.

<i>placówka</i>	<i>adres</i>	<i>zakres świadczeń</i>
<i>Powiatowy Zespół Placówek Szkolno-Wychowawczych</i>	ul. Królowej Jadwigi 39-300 Mielec tel.: 17 586 29 16 tel.: 17 788 65 46 e-mail: sekretariat@pzpsw.mielec.pl e-mail: dyrektor@pzpsw.mielec.pl	Pomoc psychologiczno-pedagogiczna, rehabilitacyjna oraz terapeutyczna dzieciom od urodzenia do momentu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, oraz ich rodzicom, w ramach Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka (WWRD) oraz Rządowego Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”. PZPSW w ramach zajęć z Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka (WWRD) oferuje kompleksowe wsparcie terapeutyczne dla dziecka i jego rodziny. WWRD to bezpłatne zajęcia dla dzieci, których rozwój jest opóźniony, przebiega nieharmonijnie lub nieprawidłowo. Aby dziecko mogło wziąć udział w zajęciach WWRD musi

wcześniej otrzymać opinię o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju. Dokument ten wydawany jest przez specjalistów w poradniach psychologiczno - pedagogicznych.

Wczesnym wspomaganiem rozwoju obejmuje się dzieci od chwili wykrycia zaburzeń, aż do podjęcia przez dziecko nauki szkolnej (WWR w przedszkolu jako zajęcia dodatkowe). Zajęcia mogą być prowadzone indywidualnie lub w niewielkich grupach (nie większych niż 3 - osobowe) w wymiarze 4-8 godz. w miesiącu.

Ponadto oferuje dodatkowe zajęcia dla uczniów:

- integrację sensoryczną,
- terapię behawioralną,
- zajęcia logopedyczne,
- stymulacja polisensoryczna
- terapię pedagogiczną i psychologiczną,
- socjoterapię
- terapię ręki,
- terapię zaburzeń mowy,
- komunikację alternatywną,
- dogoterapię,
- hydroterapię,
- zajęcia na basenie,
- rehabilitację ruchową,
- gimnastykę korekcyjną,
- ceramikę,
- arteterapię,
- muzykoterapię,
- ergoterapię.

Oferuje także:

- kółka zainteresowań:

plastyczne, muzyczne, rzeźbiarskie, garncarskie, hafciarskie, recytatorskie, teatralne, taneczne, rowerowe i sportowe,

– zespoły artystyczne: Holiday,

– udział wychowanków PZPSW w wymianie zagranicznej z Węgrami.

VI. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE I INNE PODMIOTY DZIAŁAJĄCE NA RZECZ MIESZKAŃCÓW POWIATU MIELECKIEGO Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3. ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, pełnią istotną rolę w obszarze działań skierowanych do osób z zaburzeniami psychicznymi. Realizują one różnorodne zadania, m.in. z zakresu aktywizacji zawodowej, promocji zdrowia, a także zapewniają pozainstytucjonalną opiekę nad osobami z zaburzeniami psychicznymi.

Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci
Autystycznych
i Niepełnosprawnych Sun Rise
ul. Botaniczna 4, 39-300 Mielec
sunrise.mielec@onet.pl
663 007 716
sunrise.mielec.pl

Stowarzyszenie
Mamy Dla Was Czas
ul. Orzeszkowej 18, 39-300 Mielec
mamydlawasczas@gmail.com
799 878 735

„Stowarzyszenie Dla Was”
ul. Królowej Jadwigi 1, 39-300 Mielec
stowarzyszeniedlawas@gmail.com

Stowarzyszenie Dla Niepełnosprawnych
"Otwórzmy Przed Nimi Świat"
ul. Skłodowskiej-Curie 4, 39-300 Mielec
kontakt@otworzmyprzednimiswiat.org.pl
otworzmyprzednimiswiat.org.pl

Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób
z Niepełnosprawnością Intelektualną
Koło w Mielcu
ul. Wojsławska 278, 39-300 Mielec
zk.mielec@psouu.org.pl
tel.: 17 583 74 17
www.psonimielec.org.pl

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
Oddział Miejski w Mielcu
ul. Chopina 8/104, 39-300 Mielec
tpdmielec51@interia.pl
tel.: 793 847 217
tpd.mielec.pl

Stowarzyszenie Na Rzecz Wspierania
Aktywności Zawodowej Osób
Niepełnosprawnych Intelktualnie
ul. Królowej Jadwigi 1, 39-300 Mielec

Fundacja Nowy Czas
ul. Wyspiańskiego 3/21, 39-300 Mielec
tel. 576 012 595
nowyczasmielec.org@gmail.com

Powiatowy Rzecznik Konsumentów
Starostwo Powiatowe w Mielcu
ul. Wyspiańskiego 6, pok. nr 7 (parter)
Udziela informacji osobiście
lub telefonicznie
tel. 17 78 00 415
mnowak@powiat-mielecki.pl

VII. PUNKTY NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ I NIEODPŁATNEGO PORADNICTWA OBYWATELSKIEGO NA TERENIE POWIATU MIELECKIEGO

Nieodpłatna pomoc prawna obejmuje: poinformowanie osoby fizycznej o obowiązującym stanie prawnym oraz przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach, w tym w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, administracyjnym, sądowym lub sądownoadministracyjnym lub wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego, lub sporządzenie projektu pisma w sprawach (z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądownoadministracyjnym) lub nieodpłatną mediację, lub sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądownoadministracyjnym oraz poinformowanie o kosztach postępowania i ryzyku finansowym związanym ze skierowaniem sprawy na drogę sądową.

Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje w szczególności porady dla osób zadłużonych i porady z zakresu spraw mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego. Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje również nieodpłatną mediację.

Nieodpłatna mediacja obejmuje m.in.:

- 1) poinformowanie osoby uprawnionej o możliwościach skorzystania z polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji oraz korzyściach z tego wynikających;
- 2) przygotowanie projektu umowy o mediację lub wniosku o przeprowadzenie mediacji;
- 3) przygotowanie projektu wniosku o przeprowadzenie postępowania mediacyjnego w sprawie karnej;
- 4) przeprowadzenie mediacji;
- 5) udzielenie pomocy w sporządzeniu do sądu wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem.

Nieodpłatna mediacja nie obejmuje spraw, w których sąd lub inny organ wydał postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji lub postępowania mediacyjnego, zachodzi uzasadnione podejrzenie, że w relacji stron występuje przemoc.

Zgłoszeń do punktów można dokonywać telefonicznie pod nr tel.: 17 78 00 416 (w godzinach pracy Starostwa Powiatowego w Mielcu) lub poprzez e-mail: npp@powiat-mielecki.pl lub na stronie internetowej: <https://np.ms.gov.pl/>

Pomoc skierowana jest do osób uprawnionych, które nie są w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej, w tym dla osoby fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą niezatrudniającej innych osób w ciągu ostatniego roku

Osoby, które ze względu na stopień niepełnosprawności ruchowej oraz osoby z dysfunkcjami narządów mowy i słuchu nie są w stanie przybyć do punktu, będą mogły skorzystać z pomocy prawnej poza punktem nieodpłatnej pomocy prawnej albo otrzymać poradę prawną przez telefon lub drogą elektroniczną. Porada prawna będzie udzielana w warunkach i na zasadach adekwatnych do niepełnosprawności danej osoby.

W przypadku obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo wprowadzenia stanu nadzwyczajnego świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego może odbywać się za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość oraz poza lokalem punktu.

Lokale usytuowane są z uwzględnieniem dogodnego dostępu do nich osób uprawnionych, w tym w zakresie połączeń komunikacyjnych.

NIEODPŁATNA POMOC PRAWNA, NIEODPŁATNE PORADNICTWO OBYWATELSKIE, NIEODPŁATNA MEDIACJA

1.	Punkt I Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Mediacji 39-310 Radomyśl Wielki, ul. Rynek 1	pon. śr. pt.	8.00 – 12.00 8.00 – 12.00 8.00 – 12.00
2.	Punkt I Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Mediacji 39-320 Przecław, ul. Zielona 50	wt. czw.	8:00 – 12:00 8:00 – 12:00
3.	Punkt IV Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Mediacji 39-300 Mielec, ul. Żeromskiego 34	pon. – pt.	8:00 – 12:00
4.	Punkt V Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Mediacji 39-300 Mielec, ul. Żeromskiego 34	pon. – pt.	12:00 – 16:00
5.	Punkt II Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego i Mediacji 39-340 Padew Narodowa, ul. Rynek 15	śr.	8:00 – 12:00
6.	Punkt II Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego i Mediacji 39-308 Wadowice Górne 116,	wt. czw.	8:00 – 12:00 8:00 – 12:00
7.	Punkt II Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego i Mediacji 39-305 Borowa 223	pon.	8:00 – 12:00
8.	Punkt II Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego i Mediacji 39-304 Czermin 140	pt.	8:00 – 12:00
9.	Punkt III Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego i Mediacji 39-332 Tuszów Narodowy 225	pon. śr.	8:00-12:00 8:00-12:00
10.	Punkt III Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego i Mediacji 39-307 Gawłuszowice 5	czw.	12:00-16:00
11.	Punkt III Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego i Mediacji 39-300 Mielec, ul. Wyspiańskiego 6	wt. pt.	12:00-16:00 12:00-16:00

VIII. TELEFONY ZAUFANIA I INFOLINIE OGÓLNOPOLSKIE

TELEFONY ZAUFANIA I INFOLINIE OGÓLNOPOLSKIE		
116 123	TELEFON ZAUFANIA DLA OSÓB DOROSŁYCH w KRYZYSIE PSYCHICZNYM	całodobowo, bezpłatnie www.116sos.pl
116111	TELEFON ZAUFANIA DLA DZIECI i MŁODZIEŻY	całodobowo, bezpłatnie www.116111.pl
800 70 22 22	CENTRUM WSPARCIA DLA OSÓB DOROSŁYCH w KRYZYSIE PSYCHICZNYM	całodobowo, bezpłatnie www.centrumwsparcia.pl
801 889 880	TELEFON ZAUFANIA DLA OSÓB Z UZALEŻNIENIAMI BEHAWIORALNYMI	codziennie w godz. 17.00-22.00 www.uzaleznieni- niابهawioralne.pl
801 199 990	OGÓLNOPOLSKI TELEFON ZAUFANIA „UZALEŻNIENIA”	codziennie w godz.16.00-21.00, bezpłatnie www.kcpu.gov.pl
801 140 068	POMARAŃCZOWA LINIA	pon.-pt. w godz. 14.00-20.00 (stawka wg taryfy operatora) www.pomaraneczowalinia.pl
800 120 002	OGÓLNOPOLSKIE POGOTOWIE DLA OFIAR PRZEMOCY w RODZINIE „NIEBIESKA LINIA”	całodobowo, bezpłatnie www.niebieska.info
800 12 12 12	DZIECIĘCY TELEFON ZAUFANIA RZECZNIKA PRAW DZIECKA	całodobowo, bezpłatnie www.800121212.pl
800 676 676	INFOLINIA RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	pon. w godz. 10.00-18.00 wt. - pt. w godz. 8.00-16.00 bezpłatnie www.brpo.gov.pl
800 888 448	TELEFON ZAUFANIA HIV/AIDS	pon.-pt. w godz. 9.00 - 21.00, bezpłatnie www.aids.gov.pl

